IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 19.12.2018
COM(2018) 816 final

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

Il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej 2014-2020
Rapport ta' sinteżi għall-2018 tar-rapporti annwali ta' implimentazzjoni tal-programm b'kopertura tal-implimentazzjoni fl-2014-2017

MT MT

Il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej 2014-2020
Rapport ta' sinteżi għall-2018 tar-rapporti annwali ta' implimentazzjoni tal-programm b'kopertura tal-implimentazzjoni fl-2014-2017

1. INTRODUZZJONI

L-objettiv tal-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej ("SIE") huwa li jsaħħaħ il-konverġenza soċjoekonomika, ir-reżiljenza u l-koeżjoni territorjali dejjiema. Il-fondi SIE huma l-akbar sors ta' appoġġ tal-UE għal oqsma ewlenin li jeħtieġu investimenti li jaqgħu taħt il-prijoritajiet politiċi tal-Kummissjoni ta' Juncker. Billi jappoġġaw il-ħolqien tal-impjiegi u t-tkabbir, l-investiment fis-Suq Uniku Diġitali u l-Unjoni tal-Enerġija, it-tisħiħ tas-Suq Uniku u tal-governanza ekonomika, dawn l-investimenti jwieġbu għall-ħtiġijiet tal-ekonomija reali u jappoġġaw bidla strutturali u riformi identifikati permezz tal-proċess tas-Semestru Ewropew.

Dan ir-Rapport jipprovdi t-tielet ħarsa ġenerali annwali tal-implimentazzjoni ta' aktar minn 530 programm ta' ġestjoni kondiviża (nazzjonali u reġjonali) fuq il-bażi tar-rapporti tal-programm annwali li waslu f'nofs l-2018[1]. Speċifikament, huwa jiġbor fil-qosor l-informazzjoni disponibbli dwar il-prestazzjoni li tkopri l-implimentazzjoni fis-snin 2014 sal-2017[2].

Wara r-rieżami ta' nofs it-terminu tal-Qafas Finanzjarju Pluriennali 2014–2020 u l-aġġustament tekniku tal-PDG fl-2017, is-sehem tal-UE tal-baġit tal-Fondi SIE żdied b'EUR 6 biljuni għal total ta' EUR 460 biljun. B'żieda fit-tqabbil fil-kofinanzjament nazzjonali, l-investiment totali ppjanat żdied b'EUR 9 biljuni għal total ta' EUR 647 biljun.

Sa tmiem l-2017, intgħażlu aktar minn 1,7 miljun proġett madwar l-Ewropa, li jammontaw għal volum ta' investiment totali ta' EUR 338 biljun, jew 53 % tat-total previst. Il-valur tal-proġetti magħżula fl-2017 biss kien jirrappreżenta EUR 158 biljun, l-akbar żieda annwali s'issa. Dan jindika biċ-ċar li l-Istati Membri qed ibiddlu l-pjanijiet ta' investiment fi proġetti konkreti biex jitwasslu benefiċċji ekonomiċi u soċjali sostenibbli.

L-investiment miexi sew f'ħafna mill-oqsma fil-mira bħala prijoritajiet tematiċi tal-UE. Pereżempju, 55 % tal-investiment totali ppjanat fl-SMEs kien allokat għal proġetti. Filwaqt li l-għażla ta' investimenti f'xi temi għadha inqas mill-medja ġenerali, naqsu d-differenzi fir-rati tal-għażla. Pereżempju, ir-rati tal-għażla tal-azzjonijiet klimatiċi u tal-investiment fl-ekonomija diġitali tjiebu sa tmiem l-2017. Rapporti aktar riċenti mill-programmi tal-politika ta' koeżjoni jindikaw progress qawwi kontinwu fl-għażla tal-proġetti sat-30 ta' Settembru 2018, b'67 % tal-fondi allokati għall-proġetti. Din hija żieda ta' EUR 66 biljun f'9 xhur li ġġib it-total tal-investiment deċiż għal aktar minn EUR 400 biljun.

Il-proġetti magħżula rrappurtaw nefqa totali ta' kważi EUR 96 biljun sal-aħħar tal-2017, li aċċellerat u aktar milli rdoppjat fi 12-il xahar. Sa tmiem l-2017, 16 % tal-fondi totali disponibbli għall-perjodu tħallsu lill-Istati Membri mill-baġit tal-UE. (Dan laħaq 23% sa tmiem Ottubru 2018.) Minkejja dan, l-implimentazzjoni tal-programmi ta' żvilupp rurali qiegħda fit-triq it-tajba. Sal-ħarifa 2018, il-benefiċjarji appoġġati mill-FAEŻR rċevew 'il fuq minn EUR 33,8 biljun, li jirrappreżenta kważi 33 % tal-pakkett finanzjarju totali disponibbli għall-perjodu ta' programmazzjoni.

[1] Kif meħtieġ skont l-Artikolu 53 tad-"Dispożizzjonijiet Komuni" tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013.
[2] Dan ir-rapport jikkomplementa r-rapport dwar l-implimentazzjoni baġitarja tal-Fondi SIE http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/publications/2018/AnalysisBudgImplem_ESIF_2017_EN.pdf

Il-prestazzjoni ġenerali tad-*data* rrappurtata sal-aħħar tal-2017 turi li

- miljun negozju kienu fil-mira b'appoġġ biex titjieb il-produttività u t-tkabbir tagħhom jew biex jinħolqu l-impjiegi;
- 15,3 miljun ruħ ngħataw appoġġ biex ifittxu impjieg, taħriġ jew edukazzjoni jew li bbenefikaw minn miżuri ta' inklużjoni soċjali;
- 15 % tal-erja agrikola totali hija koperta b'azzjonijiet relatati mal-klima u mal-ambjent biex titjieb il-ġestjoni tal-bijodiversità, tal-ħamrija u tal-ilma.

It-Taqsima 2 ta' hawn taħt tipprovdi ħarsa ġenerali tal-progress fl-implimentazzjoni sa tmiem l-2017. It-Taqsima 3 tippreżenta f'aktar dettall il-progress skont il-qasam tematiku ewlieni. It-Taqsima 4 tippreżenta sinteżi tal-evalwazzjonijiet imwettqa s'issa mill-Istati Membri.

2. ĦARSA ĠENERALI TAL-PROGRESS FL-IMPLIMENTAZZJONI

Biex jikkoincidi ma' dan ir-Rapport, il-**Pjattaforma**[3] **ta'** ***Data*** **Miftuħa tal-Fondi SIE (ESI Funds Open Data Platform) ġiet aġġornata** biex jintwera l-volum finanzjarju tal-għażla tal-proġetti u t-tbassir u l-kisbiet għall-indikaturi komuni kif irrappurtat mill-programmi fir-rapporti annwali tagħhom tal-2018. Id-*data* disponibbli skont l-Istat Membru, il-programm, it-tema u l-Fond SIE. Il-pjattaforma turi l-valuri l-aktar riċenti rrappurtati, li jistgħu ivarjaw mid-*data* disponibbli wara li jtemmu dan it-test.

2.1. Ħarsa ġenerali lejn il-progress finanzjarju

Matul l-2017 l-**investiment totali ppjanat** previst taħt il-Fondi SIE ġie soġġett għal għadd ta' emendi li wasslu għal żieda netta. Ir-rieżami ta' nofs it-terminu tal-qafas pluriennali 2014–2020 wassal għal żieda fl-allokazzjoni għall-Inizjattiva favur l-Impjieg taż-Żgħażagħ ("YEI") (ara l-Kaxxa 2). Aġġustament tekniku ibbażat fuq il-kalkolu mill-ġdid tal-allokazzjonijiet finanzjarji taħt il-politika ta' Koeżjoni wassal għal żieda netta tal-baġits tal-FEŻR u tal-FSE. Skont il-FAEŻR kien hemm xi trasferimenti ulterjuri fil-livell nazzjonali mill-Politika Agrikola Komuni ("PAK") tal-Pilastru 1 għall-Programmi ta' Żvilupp Rurali.

Fir-rapporti annwali tagħhom tal-2018, l-Istati Membri rrappurtaw żieda fl-**allokazzjonijiet finanzjarji għall-proġetti magħżula**. Il-volum totali tal-proġetti magħżula għall-appoġġ kien ta' **EUR 338 biljun li jirrappreżentaw 53 % tal-volum totali tal-investiment ippjanat għall-perjodu 2014–2020**. Il-kontribuzzjoni tal-UE għall-proġetti magħżula hija stmata li tammonta għal EUR 240 biljun. Dik ir-rata ġenerali tal-għażla tal-proġetti hija komparabbli mal-istess perjodu tal-aħħar perjodu ta' programmazzjoni.

L-Annessi 1.1 u 1.2 juru r-rendikont skont il-fond tal-volumi tal-għażla tal-proġetti fi tmiem l-2017 u fil-ħarifa tal-2018, rispettivament. L-Anness 2.1 u 2.2 jippreżentaw l-istess *data* finanzjarja kif irrappurtata minn kull Stat Membru. (F'9 xhur minn tmiem l-2017 'l hawn, il-volum finanzjarju totali tal-politika ta' koeżjoni tal-proġetti magħżula żdied għal EUR 66 biljun sal-ħarifa 2018, u issa laħaq 67 % tal-investiment ippjanat.)

Meta jitqabblu dawn iż-żewġ snap shots ma' snin preċedenti, huwa evidenti li x-xejriet tal-implimentazzjoni huma dinamiċi. Sal-ħarifa tal-2018, kien hemm rati tal-għażla tal-proġetti aktar omoġenji globalment madwar objettivi tematiċi differenti. Madankollu, id-dewmien f'rati tal-għażla preċedenti f'xi temi u f'xi Stati Membri xorta għadu rifless f'nefqa inqas mill-

[3] Il-Pjattaforma ta' *Data* Miftuħa tal-Fondi SIE: https://cohesiondata.ec.europa.eu/

medja. Il-graff ta' hawn taħt juri grad għoli ta' varjabbiltà fl-għażla u r-rati ta' nfiq skont l-Istat Membru fi tmiem l-2017 meta mqabbla mal-medji tal-Fond SIE.

Graff: Fondi SIE: plott ta' dispersjoni tal-għażla tal-Istati Membri u tan-nefqa tal-2017

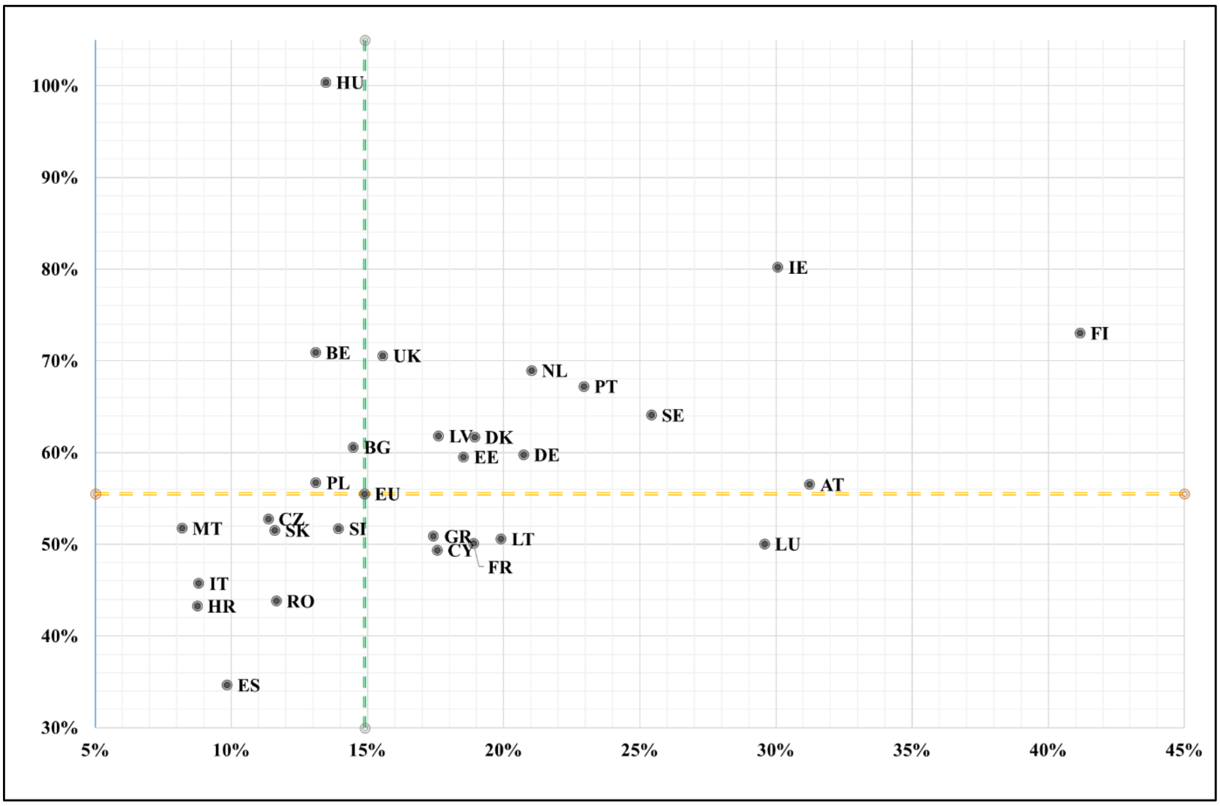

Sors: Pjattaforma ta' Data Miftuħa tal-Fondi SIE, il-Kummissjoni Ewropea
Noti: L-assi vertikali =% tal-għażla; L-assi orizzontali =% tan-nefqa

Dan il-graff juri li r-rata tal-għażla għolja ma tirriżultax awtomatikament f'nefqa immedjata. In-nefqa se tkun aktar kajmana biex jimmaterjalizzaw proġetti li għad iridu jkunu ppjanati jew akkwistati, fejn il-biċċa l-kbira tal-proġetti huma ta' natura pluriennali jew il-proġetti huma immaturi.

F'termini ta' **pagamenti mill-baġit tal-UE** lill-Istati Membri, tħallas total ta' EUR 75 biljun sa tmiem l-2017 (16 % tat-total previst, inklużi pagamenti ta' prefinanzjament u interim tan-nefqa ddikjarata). Id-dispożizzjonijiet regolatorji għall-perjodu 2014–2020 (eż. regola N+3, il-livell ta' prefinanzjament) ipprovdew inċentivi limitati għall-Istati Membri biex jinkoraġġixxu bidu veloċi għall-implimentazzjoni. Minkejja r-rata baxxa ta' eżekuzzjoni b'mod ġenerali, l-eżerċizzju ta' diżimpenn N+3 fl-2017 ikkonċerna biss ftit programmi adottati fl-2014. B'kollox, EUR 30 miljun biss ġew diżimpenjati taħt il-programmi tal-politika ta' koeżjoni. Ir-regola ta' diżimpenn jinħtieġ li madankollu tinkoraġġixxi d-dixxiplina finanzjarja fl-2018. Għadd kbir ta' programmi tal-Fondi SIE adottati fl-2015 se jkollhom bżonn iħaffu b'mod drastiku d-dikjarazzjoni tan-nefqa.

2.2. Il-Progress lejn il-kisba tal-objettivi tal-programm

Ir-rapporti annwali tal-2018 jipprovdu informazzjoni dwar il-progress lejn il-miri u l-objettivi tal-programmi. Sa tmiem l-2017, l-Istati Membri u r-reġjuni għażlu 1,7 miljun proġett, li jvarjaw minn investimenti f'infrastruttura kbira għal appoġġ lill-azjendi agrikoli.

Fond	**Il-proġetti kumulattivi magħżula sa tmiem l-2017**
FEŻR	160 000
FAEŻR[4]	1 000 000
FSE/YEI	505 000
Fond ta' Koeżjoni	8 600
FEMS	18 500
Totali	**1 692 100**

Iċ-ċifri primarji tal-prestazzjoni rrappurtati minn dawk il-proġetti sal-aħħar tal-2017 għal indikaturi komuni huma:

- (1) miljun intrapriża se jibbenefikaw minn proġetti magħżula (50 % tal-mira) b'appoġġ lil 450 000 intrapriża li diġà tlestew[5];
- 15-il miljun parteċipant ibbenefikaw minn proġetti appoġġati mill-FSE u mill-YEI;
- Sa issa ġew appoġjati miljun proġett biex jgħinu lis-settur agrikolu u n-negozji rurali jsiru aktar kompetittivi u biex jinħolqu u jinżammu l-impjiegi fiż-żoni rurali;
- 26 miljun ettaru ta' art agrikola jew 15 % tal-Erja Agrikola Utilizzata (EAU) huma magħżula għal appoġġ għall-ġestjoni tat-territorju sabiex ikun hemm ħarsien aħjar tal-bijodiversità;
- 56 % tal-popolazzjoni totali rurali (163 miljun abitant) huma koperti minn 2 700 Grupp ta' Azzjoni Lokali LEADER (GAL) magħżula skont l-FAEŻR;
- mit-368 Grupp ta' Azzjoni Lokali tas-Sajd (FLAGs) magħżula, 70 % huma operattivi.

Il-punt fokali tal-programmi 2014-2020 dwar il-loġika ta' intervent u dwar l-użu usa' ta' indikaturi komuni speċifiċi għall-fond qed iwassal għal rappurtar dwar il-prestazzjoni aktar robust u koerenti. Ir-rapporti tal-programm tal-2018, fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, jippreżentaw sors ta' informazzjoni ħafna aktar vasta fuq il-prestazzjoni, f'termini ta' indikaturi komuni, milli fi snin preċedenti. Ġeneralment, il-valuri rrappurtati juru r-relazzjoni plawżibbli bejn il-miri tal-indikatur u l-valuri minn proġetti magħżula. Fejn jinstabu inkonsistenzi fir-rappurtar dawn huma riċerkati mal-programmi. Il-proċess tal-verifika ta' kwalità tar-rapporti annwali wassal għall-korrezzjoni ta' ċerti żbalji fir-rappurtar. Il-Kummissjoni tantiċipa li n-nuqqasijiet li fadal jistgħu jiġu eliminati permezz ta' rappurtar imtejjeb permezz tal-programmi u/jew iż-żieda ta' miri.

[4] Din iċ-ċifra tirreferi biss għal proġetti tat-tip ta' investiment. Iċ-ċifra għat-tip ta' proġetti mhux ta' investiment appoġġati mill-FAEŻR tammonta għal 2 664 000.

[5] Il-Fondi SIE kollha għandhom fil-mira tagħhom l-appoġġ lill-intrapriżi. Il-proġetti magħżula se jappoġġaw (jew kienu ta' appoġġ) għal 598 000 ditta taħt il-FEŻR, 162 400 intrapriża mikro, żgħira u ta' daqs medju taħt il-FSE u 248 600 ditta rurali taħt il-FAEŻR (106 600 bidwi żagħżugħ u investimenti f'assi fiżiċi f'142 000 azjenda agrikola).

Il-kisba ta' assigurazzjoni dwar id-*data* tal-prestazzjoni rrappurtata lill-Kummissjoni hija kruċjali għall-allokazzjoni tar-riżerva ta' prestazzjoni fl-2019. Fl-2017, il-Kummissjoni u l-awtoritajiet ta' awditjar nazzjonali diġà bdew jeżaminaw is-sistemi fis-seħħ u d-*data* li ġiet irrappurtata s'issa. L-awditi tas-sistema mmirati ffukaw fuq il-ġestjoni u r-rappurtar tad-*data* tal-prestazzjoni mill-awtoritajiet tal-programmi. Il-maġġoranza l-kbira tal-awditi mwettqa s'issa mill-Kummissjoni waslu għal evalwazzjoni ġenerali pożittiva tal-affidabbiltà tas-sistemi ttestjati, ħlief għal ftit programmi li għalihom is-sistemi ta' defiċjenza serja jew ineżattezzi tad-*data* serji ġew identifikati. Ir-riżultati tal-awditjar tal-Kummissjoni se jiġu kkomplementati minn ħidma mwettqa minn awtoritajiet nazzjonali tal-awditjar li għandhom jiġu rrappurtati fir-rapporti annwali ta' kontroll tagħhom ta' Frar 2019.

3. ĦARSA ĠENERALI LEJN L-IMPLIMENTAZZJONI SKONT TEMI EWLENIN

Dan ir-rapport jagħti ħarsa ġenerali lejn il-progress fl-implimentazzjoni tal-Fondi SIE ta' aktar minn 530 programm, fl-2014 sa sal-2017, f'termini tal-volum finanzjarju tal-proġetti magħżula u tal-progress fl-intermedjar u t-twettiq tal-outputs u tar-riżultati komuni. Is-sors ta' din id-*data* huwa l-kontenut tar-rapporti tal-programm annwali tal-2018.

L-Annessi jipprovdu ħarsa ġenerali tal-volum finanzjarju u tar-rata tal-għażla tal-proġetti rrappurtati skont l-objettiv tematiku u l-Istati Membri kif kienu jinsabu fi tmiem l-2017 u sal-ħarifa tal-2018 għall-Fondi SIE. Fir-rigward l-indikaturi, dan ir-Rapport jiġbor fil-qosor il-kisbiet skont l-indikaturi komuni għal kull Fond u tal-kontribuzzjoni mistennija mill-proġetti magħżula. Jingħataw ukoll eżempji tal-proġetti li diġà huma appoġġati.

3.1. Ir-Riċerka u l-Innovazzjoni, l-ICT u l-kompetittività tal-SMEs

Kumplessivament, madwar EUR 184 biljun huma ppjanati f'investimenti f'dan il-qasam, prinċipalment mill-FEŻR u mill-FAEŻR. Proġetti li jammontaw għal madwar 51 % ta' dan l-ammont (aktar minn EUR 97 biljun[6]) ġew magħżula sa tmiem l-2017 b'madwar 13 % jew EUR 24 biljun f'nefqa rrappurtata.

3.1.1. Riċerka u Innovazzjoni[7]

L-EUR 34 biljun allokati għal **proġetti ta' riċerka u innovazzjoni** speċifiċi taħt il-FEŻR u l-FAEŻR jirrappreżentaw 51 % tat-total ippjanat għall-2014-2020. In-nefqa rrappurtata ammontat biss għal 8 % ta' dan it-total.

Kien imbassar li sa tmiem l-2017, 43 500 ditta kienu se jibbenefikaw mill-iskemi tal-FEŻR magħżula li jippromwovu l-kooperazzjoni mal-istituti tar-riċerka (69 % tal-mira), b'7 000 azzjoni ta' kooperazzjoni li diġà tlestew. Hu previst li mill-investimenti f'infrastruttura mtejba tar-Riċerka u l-Iżvilupp Teknoloġiku se jibbenefikaw 71 500 riċerkatur (55 % tal-mira) li minnhom 15 000 diġà għandhom dan l-aċċess. Il-monitoraġġ ta' appoġġ għal prodotti ġodda (inklużi s-servizzi) juri wkoll progress importanti b'35 450 prodott "ġdid għall-impriża" ("new-to-firm") fil-mira ta' operazzjonijiet magħżula (55 % tal-mira), b'3 700 li diġà tlestew.

Il-finanzjament mill-FAEŻR għal proġetti magħżula kien jammonta għal EUR 8 biljun sal-aħħar tal-2017. Fil-qasam tar-R&I, l-Isħubija Ewropea għall-Innovazzjoni għall-agrikoltura qed issir mezz effettiv għall-innovazzjoni, li tgħaqqad bdiewa, riċerkaturi, konsulenti u negozji flimkien f'3 097 proġett ta' innovazzjoni prattika. Dawn il-proġetti għandhom

[6] Sehem mill-volum tal-għażla taħt l-"objettivi multitematiċi" jaqa' taħt dan il-qasam – ara l-Anness 1.1.

[7] https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes

potenzjal importanti biex joħolqu soluzzjonijiet innovattivi sabiex l-agrikoltura ssir aktar intelliġenti, aktar effiċjenti u aktar sostenibbli. Ir-riżultati ta' dawn il-proġetti huma kondiviżi fil-pjattaforma tal-EIP-AGRI, li tipprovdi diversi ideat ġodda u ispirazzjoni għall-komunità agrikola. Sa tmiem l-2017, tnedew 667 proġett ta' innovazzjoni interattiv (21 % tal-mira).

- *Fir-Repubblika Ċeka, it-tieni fażi tal-proġett SUSEN tal-enerġija sostenibbli, iffinanzjat l-installazzjoni ta' strumenti teknoloġiċi f'ċentru ta' riċerka u żvilupp tal-enerġija sostenibbli b'appoġġ mill-FEŻR. Il-ħidma fuq iċ-ċentru tiffoka primarjament fuq l-użu ta' radjazzjoni jonizzanti u l-enerġija nukleari. Iċ-Ċentru jipprovdi 128 impjieg, u madwar 55 student u gradwat ser ikunu involuti ukoll fl-attivitajiet tiegħu kull sena.*
- *Korsijiet ta' taħriġ diġitali organizzati mil-Ländliches Fortbildungsinstitut (LFI), parti mill-Kamra Awstrijaka tal-Agrikoltura, intużaw minn 10 000 bidwi. Il-korsijiet online evitaw għadd kbir ta' sigħat ta' vjaġġar lejn ċentru edukattiv u t-taxxi ambjentali assoċjati. Il-FAEŻR jikkofinanzja EUR 196 000 minn spiża totali tal-proġett ta' EUR 245 000.*

3.1.2. L-Ekonomija Diġitali

Stima ta' EUR 9,8 miljun ġew allokati għal proġetti fl-ambitu tat-**temi tal-ekonomija diġitali** fi tmiem l-2017 (48 % mit-total ippjanat). L-għażla tal-proġetti wriet titjib importanti fl-2017. Nefqa - 5 % tat-total ippjanat - għadha lura meta mqabbla mal-medja tal-UE, marbuta mal-bidu kajman tal-implimentazzjoni taħt din it-tema.

L-għażla tal-proġetti appoġġati mill-FEŻR sabiex iwasslu għal titjib tal-aċċess għall-broadband s'issa rreġistrat progress sinifikanti b'4,3 miljun unità domestika huma mistennija li jibbenefikaw (30 % tal-mira), għalkemm huma biss 227 000 unità domestika li diġà għandhom aċċess permezz ta' proġetti implimentati. B'għażla tardiva u perjodi twal ta' implimentazzjoni, il-probabbiltà li tinkiseb il-mira ser issir aktar ċara biss aktar tard fil-perjodu. F'termini ta' titjib tal-użu tal-IT u involviment fil-kummerċ elettroniku, 16 000 intrapriża diġà jinsabu fil-mira ta' proġetti magħżula (19 % tal-mira).

L-appoġġ taħt il-FAEŻR għandu l-għan li jtejjeb l-aċċess għal servizzi u infrastruttura tal-ICT għal 18-il miljun ċittadin li jgħixu f'żoni rurali. Dan qed isir permezz ta' 4 400 proġett ta' investiment. S'issa, 36 % tal-fondi allokati biex jitjiebu s-servizzi tal-ICT f'żoni rurali ġew allokati għal proġetti u 1 255 000 resident rurali (7 % tal-valur ta' mira rispettiv) diġà qed jibbenefikaw minn servizzi mtejba.

- *Il-proġett RO-NET jipprovdi għal broadband għal persuni f'783 mill-2 268 lokalità fir-Rumanija identifikati bħala "żoni bojod" fejn m'hemmx aċċess għan-netwerk. Il-proġett qed iġib il-broadband eqreb lil madwar 400 000 persuna, 8 500 negozju u 2 800 istituzzjoni pubblika. Il-kost tal-investiment totali tal-proġett huwa ta' EUR 67 miljun, b'kontribuzzjoni FEŻR ta' EUR 46 miljun.*
- *Il-FAEŻR kien ta' appoġġ għal netwerk ta' professjonisti tal-kura tas-saħħa u soċjali fir-reġjun tal-Karelia t'Isfel (il-Finlandja) biex tinħoloq sistema ta' informazzjoni biex tamministra r-riskji mid-dar f'żoni rurali. Taħlita ta' komponenti soċjali u diġitali għamlet il-proġett storja ta' suċċess. L-appoġġ tal-FAEŻR ammonta għal EUR 122 000 minn baġit totali ta' EUR 290 000.*

3.1.3. It-titjib fil-kompetittività tal-SMEs

Il-Kompetittività tal-SMEs hija prijorità skont il-programmi tal-FEŻR, tal-FAEŻR u tal-FEMS. Ġie allokat appoġġ mill-UE ta' madwar EUR 53 biljun għal proġetti speċifiċi sa tmiem l-2017 (55 % tat-total ippjanat). B'nefqa ta' aktar minn EUR 17-il biljun li tirrappreżenta 18 % tat-total ippjanat, il-progress fit-twassil ta' investiment hu 'l fuq mill-medja.

Il-FEŻR tappoġġa firxa wiesgħa ta' miżuri mmirati lejn ħtiġijiet speċifiċi tal-SMEs. L-objettivi ewlenin jinkludu l-ħolqien tal-impjiegi, l-appoġġ għan-negozji li għadhom jibdew, it-tkabbir tal-produttività, appoġġ għall-internazzjonalizzazzjoni u żieda fil-kummerċ u provvista ta' aċċess għal finanzjament. Il-finanzjament diġà mogħti se jappoġġa:

- 427 000 SME (52 % tal-mira); diġà tlesta appoġġ lil 127 000 SME;
- 280 000 impjieg li huma mistennija li se jinħolqu direttament fid-ditti fil-mira (67 % tal-mira); diġà nħolqu 42 000 impjieg;
- il-ħolqien ta' negozji ġodda: 74 000 negozju ġdid ġew fil-mira taħt proġetti magħżula (46 % tal-mira); diġà tlesta appoġġ lil 19 400 minnhom.

Il-FAEŻR jappoġġa soluzzjonijiet li jħeġġu l-intraprenditorija u l-impjiegi fil-biedja u negozji rurali u jtejbu l-vijabbiltà ekonomika tagħhom u r-reżiljenza. Sa tmiem l-2017,

- aktar minn 112 000 azjenda agrikola rċevew appoġġ fl-investiment sabiex jiffaċilitaw ir-ristrutturar u l-modernizzazzjoni u jiksbu gwadanni fil-produttività (25 % tal-mira) u aktar minn 49 % tal-baġit allokat għal għajnuna għall-bidu u appoġġ għall-investiment f'attivitajiet mhux agrikoli f'żoni rurali ġie impenjat;
- 51 000 ibidwi żagħżugħ li jġibu enerġija ġdida u għandhom il-potenzjal li jisfruttaw il-benefiċċji sħaħ tat-teknoloġija f'termini ta' żieda fil-produttività u s-sostenibbiltà rċevew għajnuna tal-bidu;
- 125 200 azjenda agrikola rċevew appoġġ fl-għamla ta' għodod għall-ġestjoni tar-riskji biex titnaqqas l-inċertezza dwar il-futur li tista' tikkomprometti l-kompetittività tal-bdiewa;
- 57 200 azjenda agrikola ġew megħjuna biex jipparteċipaw fi skemi ta' kwalità.

Taħt il-FEMS, 62 % tal-proġetti magħżula sa tmiem l-2017 jiffukaw fuq l-iżvilupp tal-SMEs.

- *Il-Kroazja qed tipprovdi aċċess vitali għall-SMEs lokali għall-finanzjament permezz ta' strumenti finanzjarji appoġġati mill-FEŻR. L-appoġġ mill-UE ta' EUR 280 miljun ġie mqabbel minn kontribuzzjoni pubblika u privata nazzjonali u mistenni li joħloq aktar minn EUR 1 biljun ta' investimenti minn negozji. Aktar minn 1 200 SME kienu diġà rċevew appoġġ ta' madwar EUR 150 miljun.*
- *Fl-Estonja, bidwi żagħżugħ uża l-fondi tal-FAEŻR biex jirrinnova l-istalla billi tkun installata sistema tal-għalf ġdida u aktar postijiet għall-maħleb, flimkien ma' sistema aktar effiċjenti ta' pproċessar ta' demel sabiex jakkomoda l-ħtiġijiet tal-produzzjoni li qed jiżdiedu. B'riżultat tal-investiment, il-profitt tar-razzett diġà rdoppja u l-benesseri tal-annimali, kif ukoll il-kundizzjonijiet tax-xogħol tjiebu b'mod sinifikanti. Il-finanzjament tal-FAEŻR ammonta għal EUR 184 000 mill-baġit totali ta' EUR 600 000.*
- *Fin-Netherlands, il-FEMS appoġġa l-ewwel razzett tal-akkwakultura tal-barbun imperjali fil-pajjiż li rnexxielu jipproduċi flieles tal-barbun imperjali li jkunu għadhom kemm faqqsu mill-istokk tat-tnissil tagħhom stess fuq skala semi-kummerċjali. Il-pass li jmiss huwa l-produzzjoni ta' kopepodi, ir-rotiferi u alka li jinħolqu fuq il-post tal-għalf tal-ħut, li jipprovdu l-ogħla kwalità u l-profitabbiltà b'ċiklu ta' produzzjoni sostenibbli u traċċabbli.*

3.2. Ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju, it-tibdil fil-klima, l-ambjent u t-trasport u n-netwerks tal-enerġija

Il-Fondi SIE jinvestu aktar minn EUR 264 biljun fl-oqsma li jindirizzaw l-iżvilupp sostenibbli. Fi tmiem l-2017, aktar minn EUR 142 biljun diġà kienu allokati għal proġetti speċifiċi, li jirrappreżentaw madwar 54 % tal-ammont totali tal-fondi kollha li

jikkontribwixxu direttament (il-FEŻR, il-FK, il-FAEŻR u l-FEMS[8]. Kienet irrappurtata stima ta' nefqa ta' EUR 50 biljun li tirrappreżenta medja ta' 19 %, b'varjazzjonijiet sinifikanti skont l-objettivi tematiċi.

[8] Il-FSE jikkontribwixxi għall-objettivi ta' żvilupp sostenibbli, jiġifieri l-ħiliet ekoloġiċi, permezz tal-objettivi sekondarji ta' appoġġ fl-ambitu tal-objettivi tematiċi 8 u 10 b'mod partikolari.

Il-Kaxxa 1: Il-mainstreaming tal-azzjoni marbuta mal-klima fil-Fondi SIE

Matul il-perjodu 2014-2020, 25 % tal-Fondi SIE huma ppjanati li jintefqu fuq proġetti b'objettivi tal-azzjoni klimatika. Dan jagħti kontribut sinifikanti għall-ambizzjoni biex jiġi dedikat mill-inqas 20 % tal-baġit tal-UE għal dawk l-objettivi. Metodoloġija speċifika tapplika għall-kalkolu tal-appoġġ għat-tibdil fil-klima għal kull Fond[9]. Il-metodoloġiji jidentifikaw kategoriji speċifiċi ta' appoġġ li jikkontribwixxu għall-azzjoni klimatika u tagħtihom piż ta' 0 %, 40 % jew 100 %. Il-Fondi SIE kollha jikkontribwixxu b'mod pożittiv għall-azzjoni klimatika fi gradi differenti bil-FEŻR u l-FAEŻR li jipprovdu l-ogħla kontribut f'termini assoluti.

L-ammonti programmati u allokati għal proġetti ta' azzjoni klimatika huma deskritti fid-dettall fl-Anness 3. L-ammonti allokati għall-objettivi tat-tibdil fil-klima żdiedu b'mod sinifikanti matul l-2017 hekk kif tħaffet l-implimentazzjoni tal-programm. Taħt il-FEŻR u l-Fond ta' Koeżjoni dawn l-ammonti rdoppjaw matul l-aħħar sena, madankollu, is-sehem tagħhom mill-ammonti totali allokati għal proġetti ikompli jibqa' kemxejn taħt il-volum ippjanat. Il-FSE qed tissupera l-allokazzjoni ppjanata għall-objettivi tal-klima.

3.2.1. Ekonomija b'Livell Baxx ta' Emissjonijiet ta' Karbonju

Fir-rigward tal-**prijoritajiet tal-ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju**, ġew allokati EUR 28 biljun (45 % tal-investiment ippjanat) b'infiq ta' EUR 4,6 biljun (7 %). Filwaqt li r-rata tal-għażla tjiebet u issa qed toqrob lejn il-medja, l-infiq medju baxx jirrifletti d-dewmien tar-rata inizjali ta' approvazzjoni tal-proġetti u l-isfidi għall-espansjoni tal-attività tal-investiment f'xi temi speċifiċi tal-investiment bħall-effiċjenza enerġetika.

Il-kisbiet mistennija minn sforz ta' investiment f'enerġija b'livell baxx ta' karbonju juru tbassir imtejjeb minn proġetti magħżula:

- dwar l-enerġija rinnovabbli il-proġetti magħżula sa tmiem l-2017 għandhom l-għan li jinstallaw 6 300 megawatt ta' kapaċità (80 % tal-mira) b'590 MW installati sa issa;
- il-proġetti huma magħżula biex jirrinnovaw 330 000 unità domestika biex itejbu l-prestazzjoni tal-enerġija (39 % tal-mira); 84 000 rinnovazzjonijiet ġew implimentati sa tmiem l-2017;
- f'termini tal-mira għall-iffrankar tal-enerġija f'bini pubbliku, aktar minn 3 terawatt/siegħa ta' enerġija huma ppjanati biex jiġu preżervati permezz ta' proġetti magħżula (59 % tal-mira).

L-appoġġ taħt il-FAEŻR jinkludi l-miżuri tal-investiment, il-miżuri tal-ġestjoni tal-art, kif ukoll it-trasferiment tal-għarfien u l-pariri. Sa tmiem l-2017, 75 % tal-azzjonijiet immirati lejn l-assorbiment u l-konservazzjoni tal-karbonju f'art agrikola u art imsaġġra tlestew, li jirrappreżenta livell ta' lħuq ta' rata ta' 73 % tal-mira korrispondenti. Ġew approvati 16,6 % tal-proġetti fil-qasam tal-enerġija rinnovabbli.

- *Il-modernizzazzjoni tas-sistema ta' trażmissjoni tal-gass fir-reġjun tas-Silesia tal-Polonja saret bil-kostruzzjoni ta' żewġ pipelines ġodda tal-gass ta' tul totali ta' 59 km u ta' stazzjon għall-kompressjoni tal-gass. Iż-żona koperta mill-investimenti tospita madwar 3 miljun ruħ li issa jibbenefikaw minn enerġija sikura, sostenibbli, kompetittiva u bi prezzijiet raġonevoli tal-provvista tal-enerġija. Aktar minn EUR 20 miljun ġew investiti f'bini ta' pipelines u stazzjon għall-kompressjoni tal-gass, li minnhom aktar minn EUR 9 miljuni ġew mill-FEŻR.*
- *Bl-appoġġ ipprovdut permezz tal-FAEŻR, f'razzett tal-ħalib f'Wallonja, il-Belġju, twaqqaf impjant tal-unità tal-bijogass ta' 33 kW, li jiġġenera enerġija rinnovabbli mid-demel. Il-kisba prinċipali hija l-użu tal-enerġija ekoloġika għall-elettriku fir-razzett, prinċipalment matul il-proċess tal-ħlib, li huwa kompletament*

9 Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 215/2014 tas-7 ta' Marzu 2014 (ĠU L 69, 8.3.2014, p. 65).

awtomatizzat u li jikkonsma ħafna enerġija. Il-kost totali tal-investiment kien ta' EUR 222 000, li EUR 16 000 minnhom kienu ffinanzjati mill-FAEŻR.

3.2.2. *Adattament għat-tibdil fil-klima u l-prevenzjoni tar-riskji*

Fir-rigward tal-**adattament għat-tibdil fil-klima u l-prevenzjoni tar-riskju**, ġew magħżula proġetti ta' volum totali ta' EUR 24 biljun (58 % tat-total ppjanat) b'infiq ta' madwar EUR 14-il biljun (33 %).

Żewġ indikaturi komuni tal-FEŻR b'mod partikolari jfittxu li jiġbru l-progress fl-investimenti biex jitnaqqsu r-riskji relatati mal-klima permezz ta' miżuri ta' adattament. Sa tmiem l-2017,

- 17,5 miljun persuna se jibbenefikaw minn miżuri ta' protezzjoni magħżula kontra l-għargħar;
- 19-il miljun persuna se jibbenefikaw minn miżuri ta' protezzjoni magħżula kontra l-għargħar;

Iż-żewġ ċifri jaqbżu l-miri stabbiliti[10]; dan juri progress ċar fl-indirizzar tar-riskji marbuta mat-tibdil fil-klima.

F'żoni rurali, il-FAEŻR jipprovdi appoġġ għall-preservazzjoni u t-tisħiħ tal-bijodiversità, it-titjib fil-ġestjoni tal-ilma u l-ħamrija, tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra u tal-ammonijaka mill-produzzjoni agrikola. Minimu ta' 30 % ta' kull programm għall-iżvilupp rurali huwa allokat għal azzjonijiet li jiffavorixxu l-ambjent u l-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih. L-ammonti attwali li l-Istati Membri allokaw għal proġetti f'dan il-qasam jaqbżu dan il-minimu bil-bosta, b'medja tal-UE ta' 57,6 % allokata għal miżuri relatati mal-ambjent u l-klima.

- *L-Istitut Portugiż tal-Baħar u tal-Atmosfera (IPMA) żviluppa u installa Radar Meteoroloġiku ġdid fir-Reġjun Awtonomu ta' Madejra. Dan ser jippermetti sorveljanza meteoroloġika kif ukoll it-titjib u l-aħjar użu ta' mudelli meteoroloġiċi attwali li se jikkontribwixxu għall-ħolqien ta' pjattaforma ta' data robusta għal użu tekniku u xjentifiku, indispensabbli sabiex tadatta għat-tibdil fil-klima. L-investiment totali jammonta għal EUR 3,4 miljun, b'kontribuzzjoni ta' EUR 3,1 miljun mill-Fond ta' Koeżjoni.*
- *Fis-Slovakkja, l-appoġġ mill-FAEŻR huwa użat għal kostruzzjoni ta' ġibjun tal-ilma li ser jgħin fil-ġlieda kontra avvenimenti estremi tat-temp aktar frekwenti bħal xita qawwija u n-nirien tal-foresti minħabba t-tibdil fil-klima. L-aġġustament tal-flussi tal-ilma ż-żgħar jikkontribwixxi għall-bijodiversità, l-assorbiment tal-karbonju tal-karbonju u l-adattament għat-tibdil fil-klima. Ir-riżerva tikkontribwixxi għal ġestjoni tal-foresti sostenibbli, billi din tipprevjeni l-erożjoni tal-ħamrija u żżomm l-ilma fil-foresta. Il-baġit totali tal-proġett huwa ta' EUR 530 000 bil-FAEŻR jipprovdi EUR 397 000.*

3.2.3. *Ambjent u effiċjenza fir-riżorsi*

Fir-rigward tal-**prijoritajiet tal-ambjent u l-effiċjenza fir-riżorsi**, ġew allokati EUR 45 biljun għal proġetti (52 % tal-investiment ippjanat) b'nefqa ta' madwar EUR 19-il biljun (22 %).

Wara dewmien iktar qabel fl-għażla, il-kapaċità għar-riċiklaġġ tal-iskart ta' 1,8 miljun tunnellata issa hija magħżula għall-appoġġ (34 % tal-mira). Bl-istess mod, hemm progress tajjeb fl-għażla ta' proġetti biex itejbu trattament tad-dranaġġ għal 14,5 miljun ruħ (85 % tal-mira) u jtejbu l-provvista tal-ilma għal 7,3 miljun persuna (58 % tal-mira).

[10] Qed jiġu indirizzati kwistjonijiet marbuta mal-użu konsistenti ta' dawn l-indikaturi meta jiġu ffissati l-miri u meta jiġi eskluż l-għadd doppju.

Il-FAEŻR appoġġa proġetti għat-titjib fil-bijodiversità b'26 miljun ettaru ta' art agrikola (87 % tal-mira). Kollox ma' kollox 40 % tal-art agrikola totali hija koperta b'azzjonijiet relatati mal-klima u mal-ambjent, inkluża żona b'restrizzjonijiet naturali. Barra minn hekk, 18 % tal-art agrikola tal-UE hija maħsuba li tiġi taħt rekwiżiti għall-ġestjoni tal-bijodiversità, bi 15 % tal-art agrikola li tinħtieġ tkun soġġetta għal ġestjoni aħjar tal-ħamrija u bi 15 % għal ġestjoni aħjar tal-ilma. Sar ukoll progress sinifikanti lejn il-mira ta' kopertura ta' 3,3 % ta' art agrikola b'kuntratti ta' mmaniġġar bil-għan li jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett serra u tal-ammonja; kważi 2 % diġà hi koperta. Bl-istess mod, sar progress tajjeb lejn il-mira ta' unitajiet ta' bhejjem li jkunu soġġetti għal investimenti li jgħinu biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett serra u tal-ammonja, b'rata ta' tlestija ta' 33 %.

Madwar 24 % tal-proġetti kollha magħżula għall-appoġġ mill-FEMS sa tmiem l-2017 jippromwovu l-effiċjenza fir-riżorsi u l-ħarsien tal-ambjent. Ħafna minn dawn il-proġetti għandhom l-għan li jħarsu u li jreġġgħu lura l-bijodiversità tal-baħar billi jżidu b'mod sostanzjali l-kontroll fiżiku tal-ħatt l-art u jnaqqsu l-volum tal-qabdiet inċidentali u b'hekk jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-Politika Komuni tas-Sajd.

- *Il-Bulgarija waqqfet l-ewwel politika ta' Koeżjoni tagħha appoġġata mill-istrument finanzjarju fis-settur tal-ilma u tal-ilma mormi. Bil-finanzjament, 16-il operatur reġjonali tal-ilma se jkunu jistgħu jaġġornaw il-provvista tal-ilma, id-drenaġġ u l-faċilitajiet ta' trattament tal-ilma tagħhom. Din l-iskema hija mistennija li tiġġenera investiment sa EUR 230 miljun biex twassal servizz ta' kwalità liċ-ċittadini, fejn EUR 115 miljun ġejjin mill-Fond ta' Koeżjoni.*
- *Fl-Iżvezja, artijiet mistagħdra inħolqu fil-pajsaġġ agrikolu bħala mod ta' kif titnaqqas it-tnixxija ta' nutrijenti fil-korpi tal-ilma. Il-proġett se jgħin biex tiżdied il-bijodiversità u, bil-kontroll tal-fluss tal-ilma, l-art mistagħdra tista' tintuża biex taħżen l-ilma għall-irrigazzjoni, jekk ikun hemm bżonn. L-appoġġ tal-FAEŻR ammonta għal EUR 26 000 mill-baġit totali ta' EUR 64 000.*

3.2.4. Netwerks strateġiċi

Fir-rigward tal-investiment fin-**netwerks strateġiċi**, huma ppjanati investimenti sinifikanti tat-TEN-T u ta' trasport ieħor, taħt il-FEŻR u l-Fond ta' Koeżjoni. Kumplessivament, l-għażla tal-proġetti sa tmiem l-2017 kienet tammonta għal EUR 44 biljun (62 % tat-total ippjanat) b'nefqa ta' EUR 12-il biljun (17 %).

Fost l-indikaturi tat-trasport, huwa rrappurtat progress importanti f'termini ta' proġetti ferrovjarji u tat-toroq magħżula:

- 2 700 km ta' rikostruzzjoni ta' linji ferrovjarji, inklużi l-linji ferrovjarji TEN-T (45 % tal-mira); il-proġetti implimentati jkopru 5 % modesta tal-mira s'issa.
- 7 500 km ta' rikostruzzjoni tat-toroq (75 % tal-mira) 690 km minnhom huma fit-TEN-T (90 % tal-mira). L-implimentazzjoni tar-rikostruzzjoni tat-toroq tat-TEN-T laħqet 300 km (30 % tal-mira).

- *Fil-Greċja l-kostruzzjoni ta' 106 kilometru, b'żewġ binarji elettrifikati, linja ferrovjarja ta' veloċità għolja kienet ikkompletata fuq l-assi tal-ferrovija ta' Athens-Thssalonica bejn Tithorea u Domokos. B'hekk, il-passiġġieri jkunu jistgħu jivvjaġġaw bejn Ateni u Tessaloniki f tliet sigħat u nofs li jagħmlu l-konnessjoni bil-ferrovija kompetittiva. Il-FEŻR, il-Fond ta' Koeżjoni u s-CEF ikkontribwixxew kważi EUR 1 biljun.*

3.3. Impjiegi, inklużjoni soċjali u edukazzjoni

F'dan il-qasam huma ppjanati aktar minn EUR 172 biljun, b'mod partikolari mill-FSE, bil-FEŻR, il-FAEŻR u l-FEMS li wkoll se jkunu qegħdin jinvestu. Fi tmiem l-2017, proġetti li

jammontaw għal madwar EUR 85 biljun ġew magħżula, li jirrappreżentaw kważi 50 % tal-allokazzjoni totali ppjanata. L-infiq globali kien kważi EUR 23 biljun jew 13 % tat-total ippjanat.

F'termini aggregati, il-programmi tal-FSE u tal-Inizjattiva favur l-Impjieg taż-Żgħażagħ diġà taw l-kisbiet li ġejjin:

- 15,3-il miljun parteċipant appoġġat, inklużi 7,9 miljun persuna qiegħda u 4,9 miljun parteċipant inattiv;
- 2,8 miljun parteċipanti qiegħda fit-tul appoġġati;
- fost il-parteċipanti kollha 1,4 miljun kienu f'impjieg, 1,9 miljun kisbu kwalifika u 870 000 parteċipant kienu qegħdin isegwu kors edukattiv jew ta' taħriġ bis-saħħa tal-appoġġ tal-FSE jew tal-YEI.

Fost dawn il-parteċipanti, dawk b'ħiliet baxxi jirrappreżentaw 46 % tal-parteċipanti; 16 % kienu migranti, kellhom sfond barrani jew kienu minn minoranzi (inklużi l-komunitajiet marġinalizzati bħar-Roma).

L-irduppjar tal-għadd ta' parteċipanti FSE u YEI sa tmiem l-2016 jindika b'mod ċar l-aċċellerazzjoni drastika fl-implimentazzjoni tal-proġetti fuq il-post.

3.3.1. Impjiegi

Madwar EUR 30 biljun ġew allokati għal proġetti ta' impjieg sostenibbli u ta' kwalità b'mod predominanti mill-FSE u l-YEI sa tmiem l-2017, li jirrappreżentaw 51 % tas-EUR 60 biljun ippjanati. Sa tmiem l-2017 taħt l-objettiv tal-impjiegi:

- 7,4 miljun parteċipant ġew appoġġati;
- 722 000 parteċipant kisbu kwalifika;
- 1,1 miljun parteċipant sabu impjieg, inkluż impjieg għal rashom.

L-investimenti f'dan il-qasam qed ikollhom prestazzjoni tajba bl-eċċezzjoni ta' investimenti relatati mal-modernizzazzjoni tal-istituzzjonijiet tas-suq tax-xogħol, li għalihom ir-rata tal-għażla tal-proġetti kienet għadha anqas minn 20 % sa tmiem l-2017.

Sa tmiem l-2017, aktar minn EUR 246 miljun intefqu taħt il-FAEŻR biex jiġu indirizzati l-impjiegi fl-agrikoltura u ż-żoni rurali, biex jippromwovu l-inklużjoni soċjali, u biex trawwem it-tagħlim tul il-ħajja u t-taħriġ vokazzjonali fl-agrikoltura u l-forestrija.

Madwar 11 % tal-proġetti kollha magħżula għall-appoġġ mill-FEMS sa tmiem l-2017 jippromwovu impjiegi sostenibbli u ta' kwalità u jappoġġaw il-mobbiltà tal-forza tax-xogħol. Ħafna minn dawn il-proġetti għandhom l-għan li jippromwovu l-kapital uman, id-djalogu soċjali u n-networking.

- *Fil-Lussemburgu, il-proġett iffinanzjat mill-FSE "Fit4Entrepreneurship" qed jimmira 200 persuna li qed ifittxu impjieg li jixtiequ jwaqqfu n-negozju tagħhom stess. Immexxi mix-Chambre de Commerce, is-servizz pubbliku tal-impjiegi u x-Chambre des Métiers, huwa jinkludi dijanjosi ta' ħiliet intraprenditorjali, programm ta' taħriġ, appoġġ individwali minn intraprendituri u assistenza ta' wara l-ħolqien.*
- *Sabiex iżommu l-attività tradizzjonali estensiva tan-nagħaġ u l-baqar jirgħu, il-Gvern tal-Andalusija (Spanja) ħoloq programm ta' taħriġ pilota dwar il-pastoraliżmu. Il-proġett ipprovda taħriġ lil 100 student fit-tħejjija ta' karriera professjonali fil-pastoraliżmu. Wara t-taħriġ, 60 % tal-parteċipanti kienu involuti professjonalment fl-attività tal-bhejjem. Il-FAEŻR kkontribwixxa EUR 34 000 għall-kost totali tal-proġett ta' EUR 38 000.*

Il-Kaxxa 2: Inizjattiva favur l-Impjiegi taż-Żgħażagħ (YEI)

Il-YEI kompliet tipprovdi appoġġ ta' finanzjament importanti għaż-żgħażagħ fl-Istati Membri eliġibbli. Sal-aħħar tal-2017, madwar EUR 7 biljuni ġew allokati għal 162 000 proġett, li jirrappreżentaw 67 % tal-EUR 10,3 biljuni ippjanati. In-nefqa ddikjarata mill-benefiċjarji laħqet 31 % (EUR 3,2 biljun) tal-allokazzjoni totali tal-YEI, li turi implimentazzjoni soda fuq il-post. Matul dan il-perjodu, 2,4 miljun żagħżugħ u żagħżugħa kienu ġew appoġġati mill-Inizjattiva favur l-Impjiegi taż-Żgħażagħ. 1,5 miljun parteċipant kienu kkompletaw l-intervent tal-YEI u 776 000 parteċipant daħlu f'edukazzjoni/taħriġ, kisbu kwalifika jew kienu f'impjieg, inkluż impjieg indipendenti.

Fl-2017, fil-kuntest tar-rieżami ta' nofs it-terminu tal-QFP, il-koleġiżlaturi tal-UE qablu li jżidu r-riżorsi tal-Inizjattiva favur l-Impjieg taż-Żgħażagħ, li tkopri l-bqija tal-perjodu ta' programmazzjoni (2017-2020). L-allokazzjoni speċifika għall-YEI żdiedet b'EUR 1,2 biljun, mifruxa fuq 4 snin li jibbenefikaw minnha 11-il Stat Membru li għadhom jissodisfaw ir-rekwiżiti għall-appoġġ. Konsegwentement, l-Istati Membri emendaw il-programmi operattivi u l-ftehimiet ta' sħubija tagħhom sal-aħħar tal-2017 biex jirriflettu ż-żieda, u l-appoġġ tal-FSE korrispondenti.

Fil-kuntest tal-proċedura tal-baġit tal-2018, ġie miftiehem mill-koleġiżlaturi f'Novembru 2018 li r-riżorsi tal-YEI l-ġodda se jkomplu jiġu fornuti minn qabel, biż-żieda tal-approprjazzjonijiet għall-impenji tal-2018 u qed jonqsu dawk għall-2020, biex b'hekk l-ammont globali għall-2018 minn EUR 116-il miljun jiżdied sa EUR 350 miljun. Il-11-il Stat Membru kkonċernat se jemendaw għal darb'oħra d-dokumenti tal-programmazzjoni tagħhom kif xieraq, sabiex jirriflettu il-forniment minn qabel.

- Fil-Greċja, l-programmi ta' taħriġ settorjali biex itejbu l-ħiliet u l-impjegabbiltà tan-nies qiegħda li għandhom bejn 18 u 24 sena huma mmexxija b'kollaborazzjoni ma' assoċjazzjonijiet tan-negozju. B'massimu ta' 15 000 post, il-programmi huma mmirati lejn setturi b'potenzjal għoli ta' tkabbir, inkluż l-ICT, l-esportazzjoni tal-kummerċ, il-kummerċ bl-imnut u l-loġistika. Dawn jinkludu 120 siegħa ta' tagħlim teoretiku u 260 siegħa ta' taħriġ prattiku, ħames sessjonijiet ta' konsulenza individwali u ċertifikazzjoni ta' kwalifika. L-assoċjazzjonijiet tan-negozju huma responsabbli għall-għażla ta' fornituri tat-taħriġ teoretiku u s-sejbien ta' apprendistati f'kumpaniji għall-komponent prattiku.

3.3.2. Inklużjoni soċjali

Sal-aħħar tal-2017, madwar EUR 30 biljun ġew allokati għal proġetti li jindirizzaw l-inklużjoni soċjali, li jirrappreżentaw 46 % mit-EUR 63,7 biljun predominantement iffinanzjati minn programmi tal-FSE, bl-appoġġ tal-FEŻR għal infrastrutturi tas-saħħa u dawk soċjali. Taħt dan l-objettiv:

- ġew appoġġati 3,3 miljun parteċipant
- 220 000 parteċipant sabu impjieg, inkluż impjieg għal rashom;
- 152 000 parteċipant kisbu kwalifika;
- 164 000 parteċipant inattiv ġew impenjati fi tfittix ta' impjieg;
- 42,5 miljun ċittadin issa huma mistennija li jibbenefikaw mill-appoġġ tal-FEŻR allokat għall-modernizzazzjoni tas-sistemi tas-saħħa.

Fl-2017, l-investimenti fl-integrazzjoni soċjoekonomika ta' komunitajiet emarġinati bħar-Rom qabdu ċertu ritmu. Madankollu, l-investimenti fil-qasam tal-intraprenditorija soċjali u l-iżvilupp lokali mmexxija mill-komunità għadhom lura.

F'żoni rurali, il-FAEŻR jappoġġa strateġiji tal-iżvilupp lokali li jippromwovu l-inklużjoni soċjali, it-tnaqqis tal-faqar u t-trawwim tal-iżvilupp ekonomiku taħt l-approċċ LEADER. Sal-lum, 58 % tan-nies li jgħixu f'żoni rurali (li jirrappreżenta madwar 111 % tal-mira) huma

koperti minn aktar minn 3 400 strateġija ta’ żvilupp lokali implimentati minn Gruppi ta’ Azzjoni Lokali (GAL) li bbenefikaw minn 18 % tal-fondi pubbliċi disponibbli.

- *Il-proġett tal-FSE “l-Iskola tat-Tieni Opportunità” f’Gijón (Spanja) joffri liż-żgħażagħ vulnerabbli (dawk mingħajr sengħa, dawk li jħallu l-iskola kmieni, persuni nieqsa minn appoġġ soċjofamiljari, wara problemi tas-saħħa, eċċ.) u taħriġ prattiku u imfassal apposta ffukat fuq il-ħiliet u l-abilitajiet biex jgħinhom jintegraw mill-ġdid/jibqgħu jistudjaw jew isibu impjieg. Bejn l-2009 u l-2017, ipparteċipaw 1 400 persuna.*
- *Fil-Lussemburgu, il-proġett “World city" appoġġa l-organizzazzjoni ta’ attivitajiet tas-sajf għal tfal bejn 7 snin u 12-il sena li jgħixu fiż-żona ta’ Miselerland. L-enfasi tematika kienet fuq id-diversità kulturali, it-trawwim ta’ attitudnijiet u l-valuri kondiviżi li jwasslu biex “ngħixu flimkien”. Madwar 300 tifel u tifla mir-reġjun ħadu sehem kull ġurnata, b’medja ta’ 10 % ta’ tfal rifuġjati. Il-proġett kien iffinanzjat mill-FAEŻR — LEADER b’EUR 223 000.*
- *Żewġ ċentri ta’ servizzi soċjali u tas-saħħa ġodda f’Molenbeek u Cureghem, Brussell (il-Belġju) (appoġġ ta’ EUR 3,7 miljun mill-FEŻR) jipprovdu servizzi integrati soċjali, tal-kura tas-saħħa mentali u tal-kura tas-saħħa primarji għall-popolazzjoni lokali. Hemm enfasi speċjali fuq l-aċċessibbiltà għal gruppi vulnerabbli, inklużi l-migranti. Tim qed tiżviluppa l-programm ta’ komunikazzjoni mobbli b’“Medibus”.*

3.3.3. Edukazzjoni

Sal-aħħar tal-2017, stima ta' madwar EUR 25 biljun ġew allokati għal proġetti li jindirizzaw l-edukazzjoni u t-taħriġ vokazzjonali, li jirrappreżentaw 52 % mid-EUR 49 biljun predominantement iffinanzjati minn programmi tal-FSE, bl-appoġġ tal-FEŻR għal infrastrutturi tal-edukazzjoni. L-infiq ammonta għal kważi EUR 6 biljun (13 % tat-total ippjanat). Taħt dan l-objettiv:

- Ġew appoġġati 4,5 miljun parteċipant;
- miljun parteċipant kisbu kwalifika;
- 583 000 parteċipant bdew jieħdu edukazzjoni jew taħriġ;
- 1,8 miljun student (26 % tal-mira) għandhom jibbenefikaw minn proġetti tal-FEŻR li jinvestu fl-infrastruttura tal-iskejjel;

L-investimenti f’dan il-qasam huma fit-triq it-tajba fejn ir-rata tal-għażla tal-proġetti laħqet it-52 %. L-implimentazzjoni tal-attivitajiet fil-qasam tal-edukazzjoni u t-taħriġ vokazzjonali hija l-iktar waħda avvanzata kemm f’termini tal-għażla tal-proġetti kif ukoll fir-rati tal-implimentazzjoni.

- *Fil-Latvja, l-għan ta’ proġett iffinanzjat mill-FSE huwa li jiżdied in-numru ta’ studenti tal-ETV permezz ta’ parteċipazzjoni f’tagħlim imsejjes fuq ix-xogħol (WBL) u l-prattiki (jew apprendistati) fl-impriżi. Sa Mejju tal-2018, 1 400 intrapriża, 34 stabbiliment ta’ edukazzjoni vokazzjonali u 2 900 student tal-ETV kienu involuti, li minnhom 640 kienu studenti WBL u 2 275 kienu involuti fi skemi ta’ taħriġ.*
- *F’Åland (il-Finlandja), il-proġett iffinanzjat mill-FSE "Welcome! - Välkommen in!" jimmira li jżid il-kompetenza u l-għarfien tal-kummerċ elettroniku fis-settur tas-servizzi biex titjieb il-kwalità tas-servizz lill-klijent u jgħin lin-negozji jirreaġixxu għall-isfidi mill-kompetizzjoni globali fis-settur tal-bejgħ bl-imnut. B’kollox 472 ruħ minn 100 intrapriża pparteċipaw fil-proġett li pprovda aktar minn 8 000 siegħa ta’ taħriġ. Fl-2017, intrapriżi parteċipanti kellhom 75 % żieda fil-bejgħ meta mqabbel mal-2015.*
- *Fil-Bavarja (il-Ġermanja) bini ta’ uffiċċji ġie konvertit mill-ġdid f’ċentru ta’ tagħlim bl-appoġġ tal-FEŻR, li offra 250 post addizzjonali f’1 100 metru kwadru għal seminars. Iċ-ċentru ta’ taħriġ modernizzat se jkollu rwol importanti fil-kwalifikazzjoni tal-ħaddiema tas-sengħa ta’ għada.*

3.4. It-tisħiħ tal-kapaċità istituzzjonali u l-amministrazzjoni pubblika effiċjenti

Sal-aħħar tal-2017, stima ta' madwar EUR 3 biljuni ġew allokati għal proġetti li jindirizzaw il-kapaċità u r-riformi istituzzjonali, li jirrappreżentaw 48 % mis-EUR 6,4 biljuni ippjanati (predominantement minn programmi tal-FSE, bl-appoġġ tal-FEŻR ukoll fl-Estonja, l-Italja, ir-Rumanija u fil-programmi Interreg). L-infiq fuq il-post ammonta għal kważi EUR 370 biljun (6 % tat-total ippjanat). Taħt dan l-objettiv:

- ġew appoġġati 117 000 parteċipant;
- 734 proġett immirati għall-amministrazzjonijiet pubbliċi jew għas-servizzi pubbliċi fil-livell nazzjonali, reġjonali jew lokali ġew appoġġati mill-FSE.

Sa terz tal-proġetti appoġġati qed jiffukaw fuq id-diġitalizzazzjoni. Temi prinċipali oħrajn kienu jindirizzaw it-twassil tas-servizzi, it-taħriġ ġenerali, is-sistema tas-servizz ċivili u l-ġestjoni tar-riżorsi umani, kif ukoll l-organizzazzjoni u l-ġestjoni tal-gvern. L-appoġġ lill-amministrazzjonijiet pubbliċi fl-Istati Membri huwa fil-parti l-kbira tiegħu użat fil-livell nazzjonali, b'parti żgħira biss tmur fuq livelli reġjonali u lokali.

L-implimentazzjoni tal-proġetti mmirati lejn il-bini tal-kapaċità għall-partijiet ikkonċernati li jwasslu l-edukazzjoni, it-tagħlim tul il-ħajja, it-taħriġ u l-impjiegi u l-politiki soċjali għadha lura (1 % tan-nefqa ddikjarata). Ir-raġunijiet għad-dewmien ivarjaw bejn l-Istati Membri, u jinkludu bidliet legali li jaffettwaw l-implimentazzjoni jew id-diffikultajiet marbuta ma' karatteristiċi innovattivi u kumplessi ta' intervent.

- *Fil-Bulgarija, proġett tal-FSE, implimentat mill-Istitut Nazzjonali tal-Ġustizzja (INĠ), jappoġġa l-kwalità tat-taħriġ professjonali biex titjieb l-effiċjenza tal-ġudikatura. Total ta' 5 600 maġistrati u uffiċjali mill-qrati u l-awtoritajiet investigattivi spiċċaw korsijiet ta' taħriġ NIJ fl-2017. L-affarijiet il-ġodda jinkludu l-iżvilupp ta' proġetti reġjonali u taħriġ f'tagħlim elettroniku, taħriġ tematiku adattat għall-bżonnijiet reġjonali speċifiċi u provvista għal kollaborazzjoni interistituzzjonali u "sħubijiet għall-għarfien".*

- *Fil-Litwanja, proġett tal-FSE għandu l-għan li jżid l-effiċjenza tal-akkwist pubbliku billi jnaqqas il-possibbiltajiet tal-korruzzjoni. Azzjoni ppjanata se żżid l-għarfien u l-kompetenzi tal-persunal fl-Uffiċċju tal-Akkwist Pubbliku u l-organizzazzjonijiet kontraenti oħra u toħloq dokumentazzjoni ta' sostenn (linji gwida, eċċ.) dwar il-metodoloġija tal-akkwist pubbliku. Se jiġi organizzat taħriġ tar-rappreżentanti ta' organizzazzjonijiet kontraenti u konferenzi f'bosta istituzzjonijiet Litwani.*

3.5. Il-progress fl-implimentazzjoni tal-istrumenti finanzjarji (FIs)

Ir-rapporti annwali tal-2018 kienu jinkludu rappurtar dettaljat dwar l-istrumenti finanzjarji (FIs) sa tmiem l-2017 għal 24 Stat Membru. Il-progress huwa ġeneralment sodisfaċenti bi EUR 13,5-il biljun impenjati fil-ftehimiet ta' finanzjament, li jirrappreżentaw 65 % tal-allokazzjonijiet indikattivi, prinċipalment mill-FEŻR. Mill-ammonti impenjati, EUR 1,5 biljun (11 %) kienu diġà żborżati lir-riċevituri finali b'differenzi sostanzjali bejn l-Istati Membri. Preżentazzjoni aktar dettaljata tista' tinsab f'ġabriet fil-qosor ta' *data* ppubblikati mill-Kummissjoni.

3.6. L-iżvilupp territorjali u urban

Fl-2020-2014, madwar EUR 32 biljun ġew allokati għal żvilupp territorjali integrat u l-iżvilupp urban sostenibbli. L-implimentazzjoni ta' dawn l-istrateġiji, inizjalment kajmana, issa qiegħda tirkupra bil-mod. Taħt il-fondi tal-politika ta' Koeżjoni, madwar EUR 10,7 biljuni ġew allokati għal proġetti, li jirrappreżentaw 33 % tal-allokazzjoni ppjanata.

Għalkemm l-għażla tal-proġett issa qed timxi 'l quddiem b'mod relattivament tajjeb, in-nefqa għadha lura, b'EUR 1 biljun (3,2 % tan-nefqa totali ppjanata) sa tmiem l-2017.

L-istrateġiji ta' żvilupp integrati magħżula, prinċipalment għall-benefiċċju tal-integrazzjoni soċjali, ikopru popolazzjoni rappurtata ta' 39 miljun ċittadin (87 % tal-mira). F'termini ta' xogħlijiet fiżiċi l-proġetti magħżula sabiex jiġu rinnovati l-binjiet u l-unitajiet domestiċi se jwasslu 50 % tal-miri ppjanati — bi tbassir ta' 1,1 miljun metru kwadru rinnovati u 10 500 unità domestika rinnovati. Aktar minn 21 miljun metru kwadru ta' spazju miftuħ urban (73 % tal-mira) qed jiġi rinnovat sabiex tittejjeb il-kwalità tal-ħajja u s-sigurtà f'żoni urbani.

3.7. L-Interreg

Il-programmi Interreg iffinanzjati mill-FEŻR li jaqgħu taħt l-għan tal-Kooperazzjoni Territorjali kienu ġġeneraw volum finanzjarju ta' EUR 7,1 biljuni ta' proġetti magħżula sa tmiem l-2017 (57 % tat-total ippjanat) għalkemm in-nefqa fuq il-post għadha baxxa (5 % tat-total ippjanat).

Id-*Data* dwar il-progress fiżiku taħt l-Interreg hija inkluża fl-indikaturi aggregati taħt it-temi ewleniin ta' investiment hawn fuq u fil-Pjattaforma ta' *Data* Miftuħa[11].

4. PROGRESS FL-EVALWAZZJONI TAL-PROGRAMMI

Il-leġiżlazzjoni għall-perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020 tenfasizza l-ħtieġa li jiġi evalwat il-kontribut għat-tkabbir, l-iżvilupp sostenibbli u l-ħolqien tax-xogħol tal-programmi tal-Fondi SIE. Il-programmi jiddefinixxu l-objettivi li huma speċifiċi u jartikolaw il-bidla li qegħdin jipprovaw jiksbu f'oqsma partikolari. L-evalwazzjonijiet huma essenzjali biex jiġi stabbilit jekk dawn il-bidliet seħħewx u kif il-programmi kkontribwixxew.

Id-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal li jakkumpanja dan ir-Rapport jiġbor fil-qosor l-evalwazzjoni tax-xogħlijiet imwettqa mill-2016. Numru żgħir ta' evalwazzjonijiet ġew identifikati li kienu mmirati l-aktar għall-proċess tal-implimentazzjoni u l-progress biex jintlaħqu l-miri stabbiliti. Dawk l-evalwazzjonijiet juru, bħala medja, it-tfassil ta' evalwazzjoni aktar ċar u disponibbiltà tad-*data* aktar xierqa u aktar użu minn qabel.

Għall-perjodu 2014-2020 għadu kmieni wisq biex jiġu evalwati r-riżultati u l-impatti tal-programmi minħabba l-volum limitat ta' proġetti lesti. Il-bidu ta' evalwazzjonijiet tal-impatt, min-natura tagħhom imwettqa aktar tard fiċ-ċiklu tal-programm, x'aktarx ser ikun imdewwem fejn l-implimentazzjoni kienet aktar bil-mod milli mistenni f'ċerti Stati Membri jew objettivi tematiċi.

Min-naħa l-oħra, twettqu għadd kbir ta' evalwazzjonijiet nazzjonali fl-2018-2017 li ffokaw fuq il-programmi tal-2007-2013 u huma fil-biċċa l-kbira evalwazzjonijiet tal-impatt. B'mod ġenerali, ir-riżultati tal-evalwazzjonijiet tal-impatt relatati maż-żewġ perjodi ta' programmazzjoni jistgħu jitqiesu bħala affidabbli biss għal numru limitat ta' evalwazzjonijiet, li tenfasizza l-ħtieġa għal titjib fil-kwalità tax-xogħlijiet.

Analiżi aġġornata dwar il-pjanijiet nazzjonali ta' evalwazzjoni riveduti waslet għand il-Kummissjoni sa Ġunju 2018 li turi li għad hemm xi nuqqasijiet fl-oqsma tal-ħiliet meħtieġa, il-metodi li għandhom jintużaw u d-*data* meħtieġa.

[11] https://cohesiondata.ec.europa.eu/countries/TC

Żieda sinifikanti tal-evalwazzjonijiet lesti hija mistennija fl-2019-2018 skont il-pjanijiet ta' evalwazzjoni. Dawn se jkunu fil-biċċa l-kbira evalwazzjonijiet orjentati lejn l-implimentazzjoni u l-proċess. Kważi nofs l-evalwazzjonijiet tal-impatt huma ppjanati li jsiru biss wara l-2020 meta r-riżultati tal-programm huma mistennija li jaslu.

Id-dokument ta' Ħidma tal-Persunal li jakkumpanja dan ir-Rapport jiddeskrivi wkoll il-fergħat differenti ta' ħidma li wettqet il-Kummissjoni biex tappoġġa l-ħidma tal-Istati Membri (netwerking, gwida, helpdesks, eċċ.) u x-xogħol ta' evalwazzjoni tal-Kummissjoni.

5. Konklużjonijiet

Il-programmi tal-Fondi SIE huma strument ta' investiment kbir tal-Unjoni Ewropea u kull reġjun u pajjiż fl-Unjoni Ewropea qed jibbenefika mill-politika. L-evidenza disponibbli issa mill-implimentazzjoni finanzjarja u mill-indikaturi tal-produzzjoni u tar-riżultati komuni tipprovdi ħarsa ġenerali iżjed kompleta tal-progress fl-implimentazzjoni milli kien disponibbli f'kull perjodu preċedenti.

Aċċellerazzjoni importanti seħħet matul l-2017 fl-implimentazzjoni ġenerali ta' programmi kofinanzjati mill-Fondi SIE. Ir-rata tal-għażla tal-proġetti kważi rdoppjat meta mqabbel ma' tmiem l-2016, u qabżet it-52 % tal-finanzjament totali. Nefqa ġġenerata mill-proġetti bdiet tlaħħaq ukoll mal-oħrajn kif ukoll il-kisba tal-valuri tal-indikaturi tal-produzzjoni u tar-riżultati tal-programmi marbuta ma' benefiċċji soċjali u ekonomiċi importanti. L-aċċellerazzjoni kompliet fl-2018, bir-rata tal-għażla tal-Fondi tal-Politika ta' Koeżjoni tkun 67 % sat-30 ta' Settembru 2018.

L-istampa tal-implimentazzjoni żvelata mir-rapporti annwali tal-programmi hija diversa, kemm bejn ir-reġjuni, mal-Istati Membri u bejn it-temi differenti ta' investiment. Abbażi tal-esperjenza tal-passat, il-Kummissjoni tistenna li r-rati tal-implimentazzjoni għal nefqa tal-investiment u t-twassil tal-outputs u r-riżultati ser ikomplu jiżdiedu fl-2019. L-analiżi tal-prestazzjoni li jmiss fl-2019 ser tinċentiva aktar infiq aħjar tal-Fondi SIE f'termini tal-kisba tal-objettivi tal-programm.

Hekk kif l-implimentazzjoni tal-Fond SIE timxi 'l quddiem, fl-aħħar mill-aħħar se tipprovdi materjal li fuqu jitwettqu l-evalwazzjonijiet tal-impatt. Madankollu, għadd sinifikanti ta' evalwazzjonijiet mill-Istati Membri xorta ser jieħdu ftit taż-żmien biex jitnedew, biex jitlestew u biex ir-riżultati tagħhom isiru disponibbli.

Jekk inħarsu 'l quddiem, għandhom jiġu stabbiliti miri finanzjarji importanti għal tmiem l-2018 (ir-regola "N+3"). Hemm riskji li programmi speċifiċi se jitilfu l-finanzjament tal-UE.

Iċ-ċiklu ta' rappurtar tas-sena d-dieħla se jinvolvi rapporti dwar il-programmi komprensivi sa Ġunju 2019 u rapporti ta' progress nazzjonali sal-aħħar ta' Awwissu 2019. Dawn ir-rapporti se jipprovdu ħarsa ġenerali kwantitattiva u kwalitattiva sħiħa tal-implimentazzjoni tal-objettivi ta' investiment. Dawn ser ikopru firxa ta' kwistjonijiet importanti. B'mod partikolari, l-Istati Membri se jirrappurtaw dwar l-istadji importanti finanzjarji u fiżiċi taħt il-qafas ta' prestazzjoni li għandhom jintużaw għall-għoti tar-riżerva tal-prestazzjoni fl-2019. Ir-rapporti ser jiġu sintetizzati mill-Kummissjoni f'rapport strateġiku sal-aħħar tal-2019.